

Název studie Priming a stereotypy

Autor posudku Ludmila Hamplová, učo: 402492

Celkové hodnocení

Posuzovaný článek se věnuje primingu aktivujícímu určité sociální stereotypy a jeho vlivu na výsledky znalostního testu u vysokoškolských studentů. Jeho silnou stránkou je teoretický úvod do problematiky, který dobře popisuje problematiku primingu a sociálních stereotypů. Bohužel poměrně rozsáhlý úvod ale neuvádí důvody, proč se tématu dále výzkumně věnovat a ani to, co nového by výzkum mohl přinést. Cílem výzkumu by podle autorů mělo být opakování zahraničního experimentu v reálných podmínkách, jejichž možná zkruslení výsledků si autoři uvědomují a popisují je. Neuvádí však, proč si zvolili právě tento nizozemský experiment a proč volí přístup používaný zejména v americké sociální psychologii. Také nepopisují, jaká možná rizika způsobená vlivem možných kulturních rozdílů přináší přenos zahraničních zkušeností do českých podmínek.

Další kladnou stránkou výzkumu je také detailní popis použité experimentální procedury, podle které by bylo možné ji krok za krokem zopakovat. Pozitivní je také skutečnost, že si autoři uvědomují limity svého výzkumu a zvažují vlivy, jenž by mohly výsledky zkruslit, což částečně řeší tím, že použijí před finální verzí testu focus group. Bohužel již neuvádí její složení, jak byla zvolena a ani jak případně ovlivnila celý zvolený vzorek studentů. Autoři věnují pozornost i etické stránce výzkumu, byť je k diskusi, zda je vhodné studentům zapojeným do výzkumu „věnovat“ body navíc k jejich celkovému hodnocení v předmětu, a takto je motivovat k účasti. Kladně lze také hodnotit širší úvahy při vysvětlování závěrů výzkumu. Autoři nepředkládají hned několik možných alternativ k interpretaci svých výsledků. Dobré je i to, že si v diskusi uvědomují, jak výzkum mohly ovlivnit genderové stereotypy spojené s postavou vysokoškolského pedagoga a uklízečky, byť by mohlo být vhodnější se jim věnovat už při přípravě experimentu a myslet na ně už při výběru vzorku. Drobností je pak anglický překlad stereotypů, kdy je vysokoškolský pedagog přeložen jako „university teacher“, tedy není jasné, zda je myšlen muž či žena.

Zcela zásadním nedostatkem je chybějící výzkumná otázka a hypotéza. Není tedy možné zhodnotit, zda hypotézy vychází z předkládaných teorií, zda jsou správně formulovány, jestli jim odpovídá design výzkumu, ani zda dosažené výsledky odpovídají stanoveným hypotézám. Velmi problematické je i chybějící zdůvodnění volby vzorku a jeho složení. Není tedy zřejmé, proč byli vybráni právě studenti předmětu psychologie interpersonální komunikace, jaké to mohlo mít pro výzkum výhody, ani zda je vzorek dostatečně reprezentativní vzhledem k populaci vysokoškolských studentů. Ačkoliv lze vnímat jako přínosné, že se autoři v diskusi zamýšlí nad tím, jak mohlo složení vzorku ovlivnit výsledky výzkumu, bohužel svá tvrzení o tom, že zkoumané ženy jsou „studijní typy“ a zkoumaní muži mají „horší studijní výsledky“ nedokládají konkrétními daty. Mají k dispozici konkrétní informace o studijních výsledcích mužů a žen, například statistiky známek či studie potvrzují rozdíly ve studijních výsledcích způsobené odlišným pohlavím?

Nepříliš srozumitelná je část věnovaná zpracování výsledků, tedy chybí zdůvodnění použité statistické metody.

Závěry v diskusi pak zcela neodpovídají výsledkům, podle kterých nebyl rozdíl signifikantní. V diskusi je ale uvedeno, že „aktivace stereotypu vzdělané osoby k mírně lepšímu výkonu“, aniž by bylo popsán konkrétní rozdíl. Navíc autoři pracují se stereotypem vysokoškolského pedagoga muže, závěr ale může mylně vést k tomu, že gender zde nehrál roli.

Celkově studie vykazuje závažné nedostatky, kvůli kterým není možné posoudit přínos daného výzkumu, protože není zřejmý cíl práce, chybí výzkumné otázky i hypotézy a nesprávně interpretuje výsledky.

Silné stránky (za co chválit)

- Široký vhlad do problematiky, byť se týká spíše teoretického pohledu na priming a stereotypy, než tomu, co chtějí autoři zkoumat.
- Podrobně rozebraná experimentální procedura, je tedy jasné, jak experiment probíhal.
- Věnován prostor limitům výzkumu.
- Autoři se zamýšlí nad etikou výzkumu a popisují i následný debriefing respondentů.
- Autoři si uvědomují možné zkreslení výsledků své práce a nabízí více vysvětlení, jak jejich výsledky interpretovat.

Slabé stránky (náměty na zlepšení)

- Chybí zdůvodnění, proč danou problematiku zkoumat a co může tento výzkum přinést nového.
  - Vůbec nejsou formulovány výzkumné otázky, ani hypotézy, tedy není jasné, s čím autoři do výzkumu vstupují.
  - Výběr vzorku autoři nezdůvodňují, a tak není zřejmé, proč zvolili právě tyto respondenty a v daném složení.
  - Není vysvětleno použití statistických metod a u zvolených chybí podrobnější popis.
  - Informace uvedené v diskusi neodpovídají těm, které jsou popsány v části výsledky.
-

Otázky pro autora studie

1. Co bylo cílem vašeho výzkumu? Co nového měl výzkum přinést?
  2. Jakým způsobem byste stanovili výzkumné otázky a hypotézy?
  3. Jaké bylo složení focus group, jak bylo vybráno a jaký mělo vztah k použitému vzorku?
  4. Jakým způsobem můžete zdůvodnit výběr zkoumaného vzorku?
  5. Co z vašeho pohledu mohlo ovlivnit interní a externí validitu výzkumu?
-